

Dosarul nr.2ra-869/22
2-21012913-01-2ra-17062022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: T. Prutean)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sardari Marin
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și
Ministerul Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat
prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2022, prin care s-
a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 martie 2021,

c o n s t a t ă :

La 28 ianuarie 2021, Sardari Marin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și
Ministerul Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat
prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea a invocat că la 27 martie 2017, Procuratura mun. Chișinău,
oficiul Centru a pornit cauza penală de învinuire a lui Sardari Marin în
comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 16 octombrie 2019,
Sardari Marin a fost achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește
elementele infracțiunii.

În prima instanță au fost numite 25 ședințe de judecată, care mai mult de
jumătate, circa 15 ședințe au fost amânate de partea acuzării, cauza fiind
imposibil de examinat în lipsa procurorului și doar o ședință de judecată s-a
amânat din lipsa inculpatului Sardari Marin, aceste 25 de ședințe judiciare în
prima instanță s-au examinat în timp și în termen de 22 luni, ceea ce constituie o
perioadă de timp excesivă.

Pe parcursul examinării cauei penale s-a aflat permanent într-o stare de stres, cu frica de a fi condamnat penal pentru comiterea unei infracțiuni, pe care nu a săvârșit-o.

Procuratura mun. Chișinău oficiul Centru a depus apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 octombrie 2019.

În cadrul examinării cauei în instanța de apel Sardari Marin a avut un comportament de bună credință, s-a prezentat practic la toate ședințele de judecată, însă procurorul în instanța de apel, a solicitat amânarea examinării cauzei de mai multe ori, pe motivul neprezentării martorilor acuzării, ulterior, în instanța de apel, cauza penală s-a amânat de 4 ori din vina procurorului, care nu a asigurat în ședință prezența martorilor acuzării, astfel, pe cale de consecință, cauza penală în instanța de apel s-a examinat o perioadă de 8 luni, iar marea majoritate a ședințelor sau amânat la fel ca în prima instanță din cauza acuzării.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2020, s-a respins apelul procurorului și s-a menținut fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 octombrie 2019.

Procurorul a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 27 iulie 2020.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 decembrie 2019, s-a declarat inadmisibil recursul procurorului, ca vădit neîntemeiat.

Reclamantul a susținut că cauza penală a fost pornită la 27 martie 2017 și s-a finalizat la 14 ianuarie 2021, timp de 3 ani și 10 luni, care i-au creat o stare de stres permanent, șoc, disperare, nervozitate, disconfort psihologic, cu frica de a fi condamnat penal ilegal, ceea ce constituie o violare a dreptului reclamantului garantat de art. 21 Constituția Republicii Moldova.

Astfel, pentru toate suferințele suportate reclamantul consideră că suma de 300 000 lei acordată cu titlu de prejudiciu moral constituie o satisfacție echitabilă pentru ce a suportat și suferit.

Reclamantul Sardari Marin a solicitat constatarea și recunoașterea faptului că Sardari Marin ilegal a fost bănuit și învinuit de către Inspectoratul de Poliție Centru, mun. Chișinău, Procuratura mun. Chișinău, oficiul Centru și Procuratura Republicii Moldova de la 27 martie 2017 până la 14 ianuarie 2021 într-o cauză penală pornită în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, să fie constatat și recunoscut faptul că lui Sardari Marin i s-a încălcat în cadrul cauzei penale dreptul garantat de art. 21 Constituția Republicii Moldova și pentru încălcarea acestui drept să fie încasat din beneficiul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Sardari Marin prejudiciul moral cauzat de această încălcare în mărime de 300000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 martie 2021, cererea de chemare în judecată depusă Sardari Marin, s-a admis parțial.

S-a încasat din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Sardari Marin suma de 5000 lei, cu titlul de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că bănuiala rezonabilă, în temeiul căruia, s-a pornit urmărirea penală în temeiul art. 287 alin. (1) Cod penal în

privința lui Sardari Marin și s-a recunoscut în calitatea de bănuit, învinuit și inculpat, nu și-a găsit confirmarea în contextul în care Sardari Marin a fost achitat pe motiv că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii.

Sardari Marin a fost achitat din motiv că nu există faptul infracțiunii, astfel, reclamantul dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului moral cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998.

Instanța a constatat că prin intentarea cauzei penale în privința reclamantului Sardari Marin, ultimului i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv dreptului la viața sa privată, pe care le-a suportat în urma acțiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii. Suferințele psihice și fizice provocate de situația creată i-au cauzat consecințe determinate de retrăiri, încordare psihică, stare de disconfort și alți factori care derivă suferințele morale.

La adoptarea soluției instanța a luat în considerație durata urmăririi penale și infracțiunea pentru săvârșirea căreia a fost învinuit reclamantul Sardari Marin, astfel că instanța a constatat că suferințele lui Sardari Marin pot fi despăgubite prin acordarea sumei în mărime de 5000 lei, sumă care este echitabilă suferințelor psihice suportate de reclamant și care în viziunea instanței, constituie o satisfacție echitabilă și nu este excesivă pentru statul ținut să o achite și nici nu constituie un venit nejustificat pentru reclamant.

Suma de 5000 lei fiind de natură să ofere o reparație completă pentru atingerea adusă reclamantului, iar cuantumul prejudiciului moral solicitat în mărime de 300 000 lei fiind exagerat și nejustificat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 martie 2021, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 martie 2021, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2022, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 martie 2021.

La 27 mai 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivare a indicat că soluția instanțelor ierarhic inferioare este neîntemeiată. Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat prevederile Legii nr.1545.

Pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr.1545, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale și morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ atât circumstanțele prevăzute de art.3 al Legii nr.1545 prejudiciului material și moral reparabil, cât și circumstanțele prevăzute de art.6 al Legii nr.1545, ceea ce la caz, nu s-a constatat.

Pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate, în condițiile în care nu există nici un act emis de judecătorul de instrucție prin care acțiunile organului de urmărire penală să fi fost declarate ilegale.

Acțiunile organului de urmărire penală nu au fost declarate ilegale și astfel, nu sunt întrunite condițiile impuse imperativ de lege pentru atragerea ilegală la răspundere penală.

Recurentul a indicat că, în mod nejustificat și neîntemeiat instanța de apel a dispus acordarea prejudiciului moral în cuantum de 50000 de lei. La stabilirea cuantumului despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral instanța a aplicat eronat normele dreptului material.

Ca temei de drept a recursului, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 02 martie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de comunicare de la fila dosarului 251 Vol. I, instanța de apel a comunicat participanților la proces decizia motivată la 23 mai 2022, prin intermediul poștei electronice.

Cererea de recurs a fost declarată la 27 mai 2022, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 17 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 22 iunie 2022, potrivit avizelor de recepție de la fila dosarului 11-13, Vol. II.

Până la data examinării recursului, intimații referință nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie

temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh